



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 maja 2021 r.

Pozycja 95

POSTANOWIENIE z dnia 15 kwietnia 2021 r. Sygn. akt Ts 55/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.W. w sprawie zgodności:

art. 42 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553, ze zm.) w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 541), z art. 45 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 3, art. 10 ust. 1, art. 173 i art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 19 marca 2020 r. (data nadania) A.W. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

12 sierpnia 2018 r. skarżący, będąc w stanie nietrzeźwości, kierował pojazdem mechanicznym marki Kymco. Skarżący wcześniej był już skazany prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w G. z: 25 lutego 2002 r., w sprawie [...] za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. oraz 25 listopada 2005 r., w sprawie [...] za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. w zbiegu z art. 244 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z 30 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w S. II Wydział Karny (dalej: sąd pierwszej instancji) uznał skarżącego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu kwalifikowanego jako występki z art. 178a § 1 i 4 k.k. i skazał go na podstawie tego przepisu na karę 1 roku pozbawienia wolności. Ponadto orzekł wobec niego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Na skutek rozpoznania apelacji skarżącego Sąd Okręgowy w G. V Wydział Karny, wyrokiem z 27 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił wymierzoną mu karę 1 roku pozbawienia wolności, wymierzając karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go

do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne. Sąd utrzymał ponadto w mocy orzeczony przez sąd pierwszej instancji środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 16 lipca 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 27 lipca 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, określającego sprawę, w związku z którą została wniesiona skarga konstytucyjna, wraz z jego czterema kopiami; 2) wskazanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; 3) doręczenie odpisu albo kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem: a) wyroku Sądu Rejonowego w S. II Wydział Karny z 30 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]), b) wyroku Sądu Okręgowego w G. V Wydział Karny z 27 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem (jeżeli zostało sporządzone i doręczone skarżącemu).

W piśmie procesowym z 3 sierpnia 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia. Wskazał, że ostatecznym orzeczeniem w jego sprawie jest wyrok Sądu Okręgowego w G. V Wydział Karny z 27 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) oraz przesłał pełnomocnictwo i odpisy orzeczeń, do doręczenia których został wezwany.

Skarżący twierdzi, że doszło do naruszenia jego konstytucyjnego prawa do sądu, zasady domniemania niewinności oraz zasady podziału władzy.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga spełnia przesłanki przekazania jej do oceny merytorycznej.

2.1. Skargę sporządził adwokat ustanowiony pełnomocnikiem z wyboru.

2.2. Przysługująca skarżącemu droga prawna została wyczerpana, ponieważ od wyroku Sądu Okręgowego w G. V Wydział Karny z 27 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK. Powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręczono skarżącemu 19 grudnia 2019 r., zaś skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału 19 marca 2020 r. (data nadania).

2.4. Prawidłowo został określony przedmiot kontroli, tj. art. 42 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553, ze zm.; dalej: k.k.) w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 541).

2.5. Zakwestionowanym przepisom skarżący zarzucił naruszenie jego konstytucyjnego prawa do sądu, zasady domniemania niewinności oraz zasady podziału władzy.

2.6. Skarżący wskazał, w jaki sposób – jego zdaniem – zakwestionowane w skardze przepisy naruszają powyższe prawa. Stwierdził, że istotą niezgodności art. 42 § 3 k.k. z normami konstytucyjnymi stanowiącymi wzorzec kontroli jest naruszenie prawa do sądu poprzez ukształtowanie sankcji w normie materialnoprawnej, stanowiącej przedmiot kontroli jako bezwzględnie oznaczonej. A zatem takiej, która – poprzez wkroczenie władzy ustawodawczej w tzw. minimum wyłączności kompetencji zastrzeżonych dla judykatury – unicestwia istotę prawa do sądu wskutek zastąpienia intensjonalno-ekstensjonalnego aktu stosowania prawa ekstensjonalnym aktem subsumpcji stanu faktycznego pod normę prawną. Zdaniem skarżącego wymierzanie sprawiedliwości wymaga istnienia przestrzeni swobody decyzyjnej sądu orzekającego, wyrażającej się w pewnej rozpiętości sankcji karnej. Natomiast sankcja bezwzględnie oznaczona wyłącza takie rozumowanie. Jeżeli ustawodawca przewiduje dla danego typu czynu zabronionego sankcję bezwzględnie oznaczoną, to tym samym odbiera sądom ów czynnik intensjonalny, a więc esencję tego, czym jest sądenie. Skarżący podnosi, że prawo do sądu przewidziane w art. 45 ust. 1 Konstytucji polega nie tylko na dostępie do sądu i nie tylko do sądu spełniającego określone cechy, ale i na tym, że człowiek ma prawo do bycia osądzonym w sposób będący „rozpatrzeniem sprawy”. Zwraca także uwagę na okoliczność, że w zakwestionowanym przepisie przewidziano możliwość odstąpienia od sankcji bezwzględnie oznaczonej na rzecz pewnego „niedookreślonego wyjątku”. Sugeruje to – jego zdaniem – przerzucenie ciężaru dowodu z oskarżyciela na obronę. Taka wykładnia w prawie karnym jest – zdaniem skarżącego – nie do przyjęcia w świetle zasady prawa do sądu w aspekcie proceduralnym oraz zasady domniemania niewinności. Jest to również równoznaczne z prawnym nakazem sprzyjania oskarżycielowi, co jest niezgodne – jak podnosi – z pozycją sądu, który winien orzekać bezstronnie.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.